

MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI
ČESKÉ REPUBLIKY

Praha 19. 2. 2021
č. j. MSP-140/2021-OSV-OSV/2
Počet listů: 3

Rozhodnutí

Ministerstvo spravedlnosti ČR jako nadřízený orgán rozhodlo podle § 16a odst. 7 a § 20 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve věci stížnosti Mgr. et Mgr. Jakuba Michálka, bytem Bořivojova 694/108, 130 00 Praha 3 (dále jen „žadatel“), na postup Obvodního soudu pro Prahu 1 při vyřizování žádosti o informace podané dne 22. 12. 2020 takto:

Podle § 16a odst. 7 písm. a) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, se výše úhrady požadované Obvodním soudem pro Prahu 1 potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í :

- 1 Žadatel požádal dne 22. 12. 2020 Obvodní soud pro Prahu 1 (dále jen „orgán prvního stupně“) jako povinný subjekt ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „InfZ“), o sdělení statistických informací týkajících se rozhodování soudkyně JUDr. Heleny Králové v období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2018. Žadatel konkrétně požádal 1) o sdělení počtu rozhodnutí vydaných dle § 223, § 223a, § 225 a § 226 trestního řádu. Dále požádal o poskytnutí informace, 2) v kolika případech byla tato rozhodnutí zrušena odvolacím soudem a 3) v kolika případech byla tato rozhodnutí zrušena odvolacím soudem a současně nedošlo ke zrušení odvolacího rozhodnutí Nejvyšším soudem či Ústavním soudem.
- 2 Orgán prvního stupně zaslal dne 6. 1. 2021 žadateli přípis, v němž mu poskytl informace požadované v prvním bodě žádosti.
- 3 Téhož dne zaslal žadateli také přípis, jímž jej vyzval k úhradě částky ve výši 12.866 Kč, kterou je podmíněno poskytnutí informací požadovaných v bodech č. 2 a 3 žádosti. K tomu orgán prvního stupně uvedl, že informace požadované v těchto bodech je třeba vyhledávat manuálně, neboť informační systém nedokáže požadované údaje vygenerovat ze své databáze prostým zadáním výběrových kritérií. Orgán prvního stupně následně popsal, jakým způsobem bude pověřená zaměstnankyně požadovaná statistická data vyhledávat. Zdůraznil přitom, že v žadatelem

určeném období bylo vydáno celkem 965 rozhodnutí, která budou muset být prověřena. V této souvislosti pak orgán prvního stupně vyslovil názor, že takové vyhledávání je možné označit za mimořádně rozsáhlé ve smyslu ustanovení § 17 InfZ. Orgán prvního stupně dále uvedl, že vyhledání a zpracování požadovaných informací si vyžádá celkem 3.860 minut, tj. 64,33 hodiny. Výši úhrady pak určil na základě instrukce Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 14. 7. 2011 č. j. 286/2011-OT-OSV, kterou se stanoví sazebník úhrad za poskytování informací podle InfZ (dále jen „Sazebník“).

- 4 Žadatel podal dne 20. 1. 2021 stížnost na postup povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace.
- 5 Ve své stížnosti žadatel oceňuje poskytnutí informací požadovaných v bodě č. 1 žádosti, dále však vyslovuje nesouhlas s výší sdělené úhrady. Namítá přitom, že odhadovaný čas na pořízení informace a na něj navázaná požadovaná částka jsou neúměrně vysoké. Žadatel dokonce vyslovuje názor, že k požadavku na úhradu nemělo být přikročeno vůbec. Podle jeho názoru by se totiž zpracování žádosti nemělo vymykat běžnému poskytování informací a být tak důvodem pro přikročení k mimořádně rozsáhlému vyhledávání. Požadované informace by totiž měly být jednoduše získatelné z databáze s pomocí kompetentní osoby, popřípadě na základě konzultace s jejím poskytovatelem. Žadatel má konečně také za to, že i kdyby musely být informace vyhledávány ručně, určitě by vzhledem k jednoduché povaze žádaných údajů nemělo prohledání jednoho rozsudku trvat průměrně čtyři minuty.
- 6 Orgán prvního stupně předložil žadatelovu stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace spolu se svým spisovým materiálem sp. zn. 69 Si 842/2020 a svým vyjádřením nadřízenému orgánu.
- 7 **Nadřízený orgán stížnost na postup Obvodního soudu pro Prahu 1 přezkoumal a dospěl k závěru, že stížnost není důvodná.**
- 8 Nadřízený orgán vycházel ze spisu Obvodního soudu pro Prahu 1. K dispozici měl žádost o informace ze dne 22. 12. 2020, dva přípisy povinného subjektu ze dne 6. 1. 2021, žadatelovu stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace ze dne 20. 1. 2021 a vyjádření povinného subjektu ze dne 20. 1. 2021.
- 9 Nadřízený orgán posoudil věc následovně.
- 10 Právo na informace patří podle Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), která je součástí ústavního pořádku České republiky, mezi základní politická práva. Podle čl. 17 odst. 1 až 5 Listiny svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny, každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem. Právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Státní orgány jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.
- 11 Výkladové pravidlo pro zákonem stanovená omezení základních práv a svobod zakotvené v čl. 4 odst. 4 Listiny stanoví, že při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu a taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než

pro které byla stanovena. Ústavní soud v této souvislosti mnohokrát judikoval, že rozsah omezení základních práv a svobod je třeba z těchto důvodů vykládat restriktivně.

- 12 Taktéž podle Mezinárodního paktu o občanských a politických právech má každý právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu. Užívání práv zde uvedených s sebou ovšem nese zvláštní povinnosti a odpovědnost, a proto může podléhat určitým omezením. Tato omezení mohou být stanovena pouze zákonem a musí být nutná k respektování práv nebo pověsti jiných nebo k ochraně národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku nebo veřejného zdraví nebo morálky.
- 13 Rovněž Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod ve svém čl. 10 stanoví, že každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, nicméně může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.
- 14 Právním předpisem, kterým je v České republice realizováno právo na svobodný přístup k informacím, je InfZ. Povinnost poskytovat informace vychází z ustanovení § 2 odst. 1 InfZ, které stanoví, že vyjmenované povinné subjekty mají podle InfZ povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti. Povinné subjekty tedy poskytují informace, které mají reálně k dispozici, respektive rovněž informace, které sice nemají, ale na základě povinnosti stanovené právním předpisem mít mají. Na vytváření nových informací se povinnost poskytovat informace v souladu s ustanovením § 2 odst. 4 InfZ nevztahuje. Postup při vyřizování písemných žádostí o poskytnutí informace je pak upraven v ustanoveních § 14 a 15 InfZ. Primární povinností povinného subjektu je s ohledem na § 14 odst. 5 písm. d) InfZ poskytnutí informace v souladu s žádostí. K odmítnutí žádosti dotázaný povinný subjekt přistoupí tehdy, jestliže úspěšnému naplnění povinnosti poskytovat informace brání některé z omezení práva na informace, která jsou přesně vymezena v ustanoveních § 7 až 12 InfZ.
- 15 Poté, co nadřízený orgán prostudoval předložený spisový materiál, dospěl k následujícím závěrům. Žadatel se na orgán prvního stupně obrátil s žádostí o informace spočívající v poskytnutí statistických informací týkajících se rozhodování soudkyně JUDr. Heleny Králové v období let 2013 až 2018. Své požadavky specifikoval ve třech bodech. Orgán prvního stupně žadateli poskytl informace požadované v prvním bodě žádosti, současně jej však ve vztahu ke zbývajícím částem žádosti vyzval k úhradě nákladů ve výši 12.866 Kč daných mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací. Jelikož žadatel s výší úhrady ani s jejím určením nesouhlasí, napadl postup povinného subjektu stížností, v níž vyslovil názor, že požadované informace by měly být jednoduše vyhledatelné v databázi soudu a i pokud by tomu tak nebylo, prohledávání jednoho rozsudku rozhodně nemůže podle jeho názoru trvat průměrně čtyři minuty.
- 16 Stížnost na postup povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace upravuje § 16a InfZ. Dle odst. 1 tohoto ustanovení může stížnost podat žadatel, který a) který nesouhlasí s vyřízením žádosti způsobem uvedeným v § 6, b) kterému po uplynutí lhůty podle § 14 odst. 5 písm. d) nebo

§ 14 odst. 7 nebyla poskytnuta informace nebo předložena konečná licenční nabídka a nebylo vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti, c) kterému byla informace poskytnuta částečně, aniž bylo o zbytku žádosti vydáno rozhodnutí o odmítnutí, nebo d) který nesouhlasí s výší úhrady sdělené podle § 17 odst. 3 nebo s výší odměny podle § 14a odst. 2, požadovanými v souvislosti s poskytováním informací. Z žadatelovy stížnosti přitom vyplývá, že důvody pro její podání opírá o ustanovení § 16a odst. 1 písm. d) InfZ.

- 17 Nadřízený orgán v první řadě připomíná, že podle § 17 odst. 1 InfZ jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Povinný subjekt může vyžadovat též úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. V této souvislosti připomíná nadřízený orgán svůj již dlouhodobě zastávaný názor, že pojem mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací není v InfZ vymezen, a proto hodnocení, zda se o mimořádně rozsáhlé vyhledávání skutečně jedná, vždy závisí na okolnostech konkrétního případu. O mimořádně rozsáhlé vyhledávání se bude jednat tehdy, jestliže vyřizování žádosti bude pro daný povinný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem. Takovou situaci pak může být ta, kdy zaměstnanci pověřeni vyřízením žádosti budou nuceni na delší dobu přerušit či odložit plnění svých ostatních úkolů a cíleně se po tuto dobu věnovat vyhledávání vyřizování žádosti (srov. FUREK, Adam; ROTHANZL, Lukáš; JIROVEC, Tomáš: *Zákon o svobodném přístupu k informacím: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-273-1, s. 1020).
- 18 Žadatel ve své stížnosti vyslovuje pochybnost, zda v daném případě vůbec bylo nutné přistoupit k mimořádně rozsáhlému vyhledávání informací. Na rozdíl od orgánu prvního stupně má totiž za to, že informaci, zda bylo určité rozhodnutí zrušeno odvolacím soudem, by mělo být možno rychle a jednoduše získat z databáze soudu. S tímto tvrzením se sice obecně lze ztotožnit, avšak žadatel nebere v potaz, že požadované informace byly vymezeny rovněž několika ustanoveními trestního řádu, na jejichž základě byla hledaná rozhodnutí vydána. Tato dodatečná podmínka má ovšem zásadní vliv na složitost a rozsah vyhledávání, které musí povinný subjekt učinit.
- 19 Nadřízený orgán má totiž za to, že vyhledání buď těch rozhodnutí, která žadatel specifikoval v prvním bodě žádosti, nebo těch, která byla následně zrušena odvolacím soudem, by v informačním systému užívaném dotázaným soudem samo o sobě nemělo být podmíněno nepřiměřeně rozsáhlým úsilím. Ovšem vyhledávání za současného splnění obou těchto kritérií již informační systém dotázaného soudu neumožňuje.
- 20 Nadřízený orgán považuje za důležité zdůraznit, že informační systémy používané u okresních (ISAS) a krajských soudů (ISVKS) byly zavedeny proto, aby usnadňovaly činnost soudu uvnitř. Podle toho pak byly nastaveny jejich funkce, mezi které patří hlavně podpora evidence spisů a agend ve formě rejstříků (obsahují například údaje o jednotlivých spisech, účastnících řízení, jednotlivá rozhodnutí apod.), podpora přípravy rozhodnutí ve formě různých formulářů, sledování stavu věci (kontrolují například dodržování lhůt v jednotlivých případech) či podpora základní statistiky a výkaznictví. Komplexní sledování takových informací, které vymezil žadatel ve své žádosti, však informační systém ISAS neumožňuje, neboť to pro činnost jednotlivých soudů není nutné. Pokud i přesto žadatel takové informace požaduje, je dle názoru nadřízeného

orgánu legitimní, jestliže po něm dotázaný povinný subjekt požaduje úhradu nákladů souvisejících s jejich vyhledáním, pokud to přesáhne jeho běžnou činnost tak, jako tomu je v nyní posuzovaném případě.

- 21 Vzhledem k výše uvedenému se tak nadřízený orgán nemůže ztotožnit s žadatelovým tvrzením, podle něhož k požadavku na úhradu nákladů spojených s mimořádně rozsáhlým vyhledáváním informací nemělo být vůbec přikročeno. Orgán prvního stupně stanovil dobu nutnou k vyřízení žádosti pomocí celkového počtu věcí, které se vztahují k žadatelem určenému období. Jak vyplývá z informací poskytnutých k bodu č. 1 žádosti, žadatelovu zadání odpovídá za období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2018 celkem 965 věcí, které musí být prověřeny a z příslušných spisů pak zjištěny informace, které žadatel specifikoval ve své žádosti. K tomu orgán prvního stupně uvedl, že takové vyhledávání si vyžádá 3.860 minut práce pověřené zaměstnankyně. To pak s ohledem na celkový počet věcí znamená, jak správně uvedl žadatel ve své stížnosti, že zpracování jednoho spisu trvá v průměru čtyři minuty. Ačkoliv žadatel s takto stanovenou délkou práce nesouhlasí, považuje nadřízený orgán takové časové určení za odpovídající krokům, které dotázaný povinný subjekt přesně popsal ve své výzvě ze dne 6. 1. 2021, a tomu, jaké informace mají být vyhledávány.
- 22 Podle názoru nadřízeného orgánu je totiž třeba vzít v potaz, že je nezbytné otevřít každou jednotlivou věc a z údajů zapsaných v informačním systému soudu zjišťovat, zda se jedná o případ, ve kterém bylo rozhodováno odvolacím soudem a jakým způsobem, popřípadě zda bylo následně rozhodováno Nejvyšším soudem nebo Ústavním soudem a s jakým výsledkem. Vyhledané informace musí být poté zpracovány do konečného přehledu. V této souvislosti nadřízený orgán připomíná, že orgán prvního stupně musí prostudovat celkem 965 věcí. Lze tak předpokládat, že výkonnost a především pozornost byt' sebelepšího zaměstnance při tak rozsáhlé práci bude klesat a skutečný čas, který bude muset na tuto činnost vynaložit, může být reálně ještě delší. Pouze pro úplnost pak nadřízený orgán upozorňuje, že se nejedná o pouhé „prohledání jednoho rozsudku“, jak žadatel nepřesně uvedl ve své stížnosti, ale o prostudování celého spisového materiálu.
- 23 Nadřízený orgán poukazuje rovněž na skutečnost, že žadatelem požadované informace se vztahují k velmi dlouhému časovému období pokrývajícimu celkem šest let. V případech takto rozsáhlých žádostí o informace lze podle názoru nadřízeného orgánu připustit stanovení výše úhrady extrapolací na základě průměrné délky práce. Zjistil-li tedy dotázaný povinný subjekt, že je schopen zpracovat jednu věc v průměru za čtyři minuty, jedná se o údaj založený na skutečně odvedené práci a z pohledu nadřízeného orgánu za údaj věrohodný. V těchto případech totiž nelze po povinném subjektu spravedlivě požadovat, aby se po dobu několika měsíců či dokonce let zabýval přípravou požadovaných informací s tím rizikem, že žadatel vyžádanou úhradu nakonec nezaplatí. Tento názor ostatně potvrdil například Krajský soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 13. 10. 2016 č. j. 45 A 32/2015-45.
- 24 Z výzvy orgánu prvního stupně vyplývá, že při stanovení výše úhrady vycházel ze skutečného počtu věcí, které je třeba prostudovat k nalezení požadovaných informací. Stanovenou výši úhrady pak orgán prvního stupně odvodil ze Sazebníku, podle něhož činí sazba za jednu hodinu mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací 200 Kč. S takovým postupem stejně jako se způsobem stanovení výše úhrady se nadřízený orgán ztotožňuje. Pouze pro úplnost pak

nadřízený orgán poukazuje na to, že přezkoumávaná výzva k úhradě nákladů obsahuje rovněž všechny náležitosti stanovené v § 17 odst. 3 InfZ, včetně řádného poučení o možnosti podání opravného prostředku.

25 Z uvedeného vyplývá závěr nadřízeného orgánu, že **žadatelova stížnost není důvodná.**

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné.

Mgr. Jaroslav Rozsypal, v. r.
vedoucí oddělení styku s veřejností
sekce státního tajemníka
Ministerstva spravedlnosti ČR
(agenda svobodného přístupu
k informacím)

Za správnost: Mgr. Alena Janušová

Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
Bořivojova 694/108
130 00 Praha 3
ID: 4memzkm

Obvodní soud pro Prahu 1
Ovocný trh 14/587
112 94 Praha 1